

УДК 339.92:005.21

*Л. С. Ринейська,
к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу,
Полтавський національний технічний університет*

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

*L. S. Ryneyska,
PhD, Associate Professor of International Economics and marketing,
Poltava National Technical University named Yuri Kondratyuka*

THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN THE INTERNATIONAL STRATEGIES FOR ECONOMIC DEVELOPMENT FORMATION

Автор досліджує формування міжнародних стратегій економічного розвитку. Спеціальна увага приділяється ролі міжнародних організацій в цьому процесі. При цьому аналізується діяльність таких міжнародних організацій як ООН, Світовий банк, МВФ, СОТ, ВОІВ. Підкреслюються факти впливу цих міжнародних організацій на стратегічний розвиток світової економіки. Показані етапи формування міжнародних стратегій економічного розвитку.

The author explores the formation of international economic development strategies. Special attention to role of international organizations in this process research is given. In this the activity of UNO, World Bank, IMF, WTO, WIPO is analyzed. The facts of international organizations impact to strategic development of the world economy are emphasized. The steps of international economic development strategies forming are shown.

Ключові слова: міжнародні організації, стратегія, міжнародні стратегії економічного розвитку.

Key words: international organizations, strategy, international strategies for economic development.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Процес формування міжнародних стратегій економічного розвитку в умовах сучасної глобалізації характеризується надзвичайною складністю. Тому питання формування цих стратегій суб'єктів глобальної економіки (держав, регіональних інтеграційних угруповань, ТНК тощо) на тривалий термін і з метою розв'язання важливих для всього світу проблем набуває особливої актуальності, а роль міжнародних економічних організацій у його вирішенні має науковий і практичний інтерес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій за проблемою. Багато вчених присвятили увагу дослідженню діяльності міжнародних організацій. О. Кучик вивчав теоретико-методологічний аспект еволюції поняття міжнародної організації. А. Дмитрієв і І. Балута аналізували роль міжнародних організацій у світовому процесі глобалізації. О. Грінченко розглядав проблему трансформації ролі та місця ООН у регулюванні безпекових проблем сучасності, у тому числі у сфері економіки. В. Колосова, І. Іванова, О. Шаров та Г. Марків досліджували співпрацю держав (також і України), з міжнародними фінансовими організаціями. Н. Патица

вивчав вплив Світової організації торгівлі (СОТ) на розвиток країн-членів. Н. Мешко аналізував технологічну регіоналізацію світогосподарського розвитку, в рамках якої розглядав діяльність міжнародних організацій, які взяли на себе правові та організаційні функції регулювання питань у сфері інтелектуальної власності. Отже, науковці, як правило, аналізували діяльність міжнародних організацій в окремих сферах економіки, внаслідок чого питання участі організацій у формуванні міжнародних стратегій економічного розвитку не отримало достатнього дослідження у науковій літературі.

Мета статті: на основі аналізу цілей, принципів, функцій та фактів діяльності міжнародних організацій дослідити їх роль у формуванні міжнародних стратегій економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу. В умовах сучасної глобалізації виникли і отримали розвиток нові суб'єкти соціально-економічної діяльності, до яких відносяться і міжнародні організації. Міжнародна організація – це об'єднання держав, установ, фізичних осіб, що спільно реалізують програму або мету на підставі певних правил та процедур і діяльність яких виходить за межі національних кордонів. Особливістю міжнародних організацій як суб'єктів сучасної глобальної економіки є те, що вони, поряд з державними органами, є її регуляторами. Але на відміну від державних органів, міжнародні організації виконують регулюючі функції на наднаціональному рівні. Як регулятори міжнародні організації мають значний вплив на розвиток і спрямованість світової економіки, оскільки вони залучають в упорядкований процес чимало держав. По суті, майже немає на світі держави, яка не була б членом якоїсь організації; більшість країн залучена до декількох організацій [1, с. 5; 2, с. 25-26].

Отже, міжнародні організації, об'єднуючи у своїх рамках економічний, політичний, науковий потенціал різних держав-членів, володіють великими можливостями й можуть здійснювати принциповий вплив на розвиток світової економіки. Тому їх можна визнати стратегічно важливими суб'єктами економічного розвитку. Під стратегією у даному випадку слід розуміти довгостроковий план або напрям розвитку з найважливішими установками, наприклад, з метою подолання несприятливого сьогоденного економічного стану й досягнення більш високих параметрів його розвитку. Сукупність заходів, спрямованих на досягнення цієї стратегічної мети, є стратегічною політикою суб'єктів глобальної економіки (у даному випадку міжнародних організацій) [3, с. 9-11; 4, с. 419].

Економічна стратегія має декілька рівнів залежно від об'єкта, для якого вона призначена: стратегія окремої компанії, країни, регіонального інтеграційного угруповання (наприклад, ЄС), міжнародної економіки. Стратегії економічного розвитку розробляють також міжнародні організації; вони є своєрідними дороговказами при формуванні національних стратегій. А головне – ці стратегії певною мірою визначають напрями розвитку глобальної економіки. Так, у 1992 р. у Ріо-де-Жанейро на Всесвітній конференції з проблем розвитку й довкілля була сформульована модель сталого економічного розвитку; суть цієї моделі полягає в гармонізації економічного і екологічного розвитку. Глобальні стратегії розробляються структурами ООН та іншими міжнародними організаціями.

Особливе місце серед всіх міжнародних організацій посідає Організація Об'єднаних Націй (ООН) – це глобальна, універсальна, багатофункціональна, міждержавна організація. Переважна більшість програм, комісій, спеціалізованих закладів, фондів ООН спрямована на регулювання економічного співробітництва між її членами. Серед спеціалізованих закладів є могутні організації, які беззаперечно керують сьогодні найважливішими сферами міжнародної економіки, – МВФ, Світовий банк, Світова організація торгівлі. В структурі ООН є органи, що регулюють міжнародні економічні відносини на галузевому рівні (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) тощо), й такі, що координують співробітництво між країнами на регіональному рівні (регіональні комісії Економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОР)). ООН своєчасно реагує на політичні і економічні зрушення, що відбуваються у світі. Наприклад, з розпадом колоніальної системи у середині ХХ ст. виникла велика група країн, що розвиваються. Цим державам конче необхідна економічна допомога. ООН взяла на себе основне завдання з вирішення проблеми. Було утворено Міжнародну асоціацію розвитку (МАР), головна мета якої – кредитування саме цієї групи країн. Потім засновано Програму розвитку Організація Об'єднаних Націй (ПРООН), що також спрямована насамперед на допомогу країнам, що розвиваються; – Конференцію з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД), Організацію з промислового розвитку (ЮНІДО) з аналогічними пріоритетами. Крім того, ООН опікується проблемою безпеки, у тому числі в економічній сфері [1, с. 71-72; 5, с. 25-26].

Отже, ООН як глобальна, універсальна, багатофункціональна, міждержавна організація, яка охоплює своєю діяльністю майже всі сфери діяльності людства, у тому числі економічну, має надзвичайно великий вплив на формування міжнародних економічних стратегій. Найвідоміші стратегії економічного розвитку, розроблені структурами ООН, були покладені в основу програм, що мали назву Декади економічного розвитку; їх розробляють на кожні десять років (починаючи з 1960 р.). У 1991 – 2000 рр., зокрема, діяла міжнародна стратегія розвитку, спрямована на сприяння економічному прогресу в країнах, що розвиваються [1, с. 19].

Однією з найбільш важливих з економічних галузей є фінансова, недарма її називають кровоносною системою економіки. Адже ефективний розвиток і окремих компаній, і національних економік потребує відповідного фінансування. Це спричинило створення цілої системи міжнародних фінансових організацій (МФО), лідером якої є Світовий банк.

Світовий банк – це група, що складається з п'яти організацій: Міжнародний банк реконструкції й розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК),

Багатостороння агенція гарантування інвестицій (БАГІ), Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС). В основі діяльності МБРР – допомога країнам-членам в їх економічному розвитку, насамперед таким, що розвиваються. Діяльність МАР спрямована, перш за все, на фінансування найменш розвинутих країн. МФК та БАГІ є організаціями-філіями Світового банку. Призначення МФК – сприяти розвитку приватного бізнесу в країнах, що розвиваються. Головна мета БАГІ – стимулювати прямі зарубіжні інвестиції в країни, що розвиваються, шляхом надання страхових гарантій іноземним інвесторам від некомерційних ризиків [6, с. 35].

Міжнародний валютний фонд (МВФ), є ще однією фінансовою організацією, яка здійснює значний вплив на світову економіку і формування стратегій її розвитку. Це зумовлюється діяльністю МВФ, стратегічними цілями якого є: зміцнення міжнародного співробітництва в галузі валютної політики; забезпечення життєздатності міжнародної системи платежів і стабілізація ринку іноземної валюти; надання кредитів країнам-членам.

Світовий банк і Міжнародний валютний фонд сформували основу сучасної інституціональної валютно-кредитної системи. Всі інші інститути, у тому числі регіональні, так чи інакше залежать від них, знаходяться під впливом їх економічної політики. Значною мірою це пояснюється тим, що країни, які входять до регіональних інститутів (наприклад, до Європейського інвестиційного банку), є водночас членами МВФ і Світового банку. Це підкреслює значний потенціал цих міжнародних фінансових організацій та їх принципово важливу роль у формуванні міжнародних стратегій економічного розвитку [7, с. 419; 1, с. 198].

Одним із важливих способів здійснення впливу міжнародних фінансових організацій на формування міжнародних економічних стратегій є співпраця МФО з державами. Наприклад, ставши у 1992 р. членом Міжнародного валютного фонду (МВФ), Україна водночас увійшла до структури Світового банку. Документом, на базі якого останнім часом України взаємодіяла з групою Світового банку, була Стратегія партнерства з Україною на період 2012 – 2016 рр., де зазначалося, що їх співпраця спрямована на допомогу уряду України в реалізації програм економічних реформ. У складі Світового банку функціонує Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Серед спільних проектів України з МБРР можна назвати: розвиток міської інфраструктури; передача електроенергії; реабілітація гідроелектростанцій; проект енергоефективності; два проекти поліпшення автомобільних доріг і безпека руху (загальна сума позик дорівнює 1556 млн. дол. США) [6, с. 35-37].

Крім того, зважаючи на євроінтеграційний вектор стратегії зовнішньоекономічної діяльності, Україна активно розвиває співпрацю і з європейськими фінансовими інституціями. Так, за інформацією Міністерства фінансів України станом на 1 січня 2014 р. портфель ЄБРР у нашій державі налічував 337 проектів із загальним обсягом фінансування 8,7 млрд. євро [6, с. 38].

Отже, співпрацюючи з державами, міжнародні фінансові організації сприяють економічному зростанню їх національних економік і, таким чином, формують стратегічний вектор їх економічного розвитку.

Світовий банк, МВФ, ЄБРР займають особливе місце в міжнародних економічних відносинах та істотно впливають на державні програми розвитку в багатьох країнах. Але самі міжнародні організації, зокрема Світовий банк, вважають, що зовнішня фінансова допомога є ефективною тільки в тому разі, коли країна-реципієнт здійснює розумну економічну політику. Це означає, що:

1) допомога має бути достатньо великою, щоб дозволити країні-реципієнту фінансувати свій інвестиційний план, а також виконати програму масштабних перетворень, адже перерви у фінансуванні реформ можуть звести їх нанівець;

2) допомога не повинна розпорошуватись на дрібні проекти, ефективно програмування, координація та моніторинг яких потребують чималих зусиль. При цьому успіх зовнішньої допомоги залежить від спроможності уряду країни-реципієнта реалізувати інвестиційний план, який повинен включати такі складові:

– децентралізоване здійснення державних інвестицій;

– належна якість підготовки персоналу;

– актуальні інформаційні технології для контролю;

– визначення адекватних кількісних показників, яких уряд планує досягнути після завершення інвестиційної програми;

– якісний аудит витрачання отриманих коштів;

– чіткий механізм контролю та оцінки інвестиційної програми [8, с. 66].

Крім того, у відносинах з МВФ Україна повинна пропонувати для узгодження експертами цієї організації заходи, які б передбачали вирішення комплексу економічних проблем, у тому числі: а) фінансова і макроекономічна стабілізація; б) забезпечення перспектив економічного зростання; в) гарантування економічної безпеки України [9, с. 330].

Таким чином, попри певні проблеми у діяльності міжнародних фінансових організацій, неоднозначність результатів їх співробітництва з деякими країнами, в цілому вони значною мірою сприяють розв'язанню багатьох проблем національних економік: надають фінансову допомогу країнам, що розвиваються; фінансують економічні реформи держав з перехідною економікою; сприяють структурній перебудові економіки з метою розвитку інноваційних галузей виробництва. Здійснюючи таку діяльність, МФО беруть участь у процесі формування міжнародних стратегій економічного розвитку, спрямованих на підвищення його рівня.

Іншою традиційно важливою сферою економіки є міжнародна торгівля. Сьогодні все більша частка товарів і послуг має глобальний характер, а держави конкурують між собою за найвигіднішу для них роль у ланцюжках доданої вартості [10, с. 6].

Світова організація торгівлі (СОТ) – головний міжнародний регулятор світової торгівлі. Стратегічною метою СОТ є лібералізація світової торгівлі, усунення дискримінаційних перешкод на шляху потоків товарів та послуг, вільний доступ до національних ринків і джерел сировини. Мета СОТ зумовлює її функції: а) нагляд за станом світової торгівлі та надання консультацій з питань управління в галузі міжнародної торгівлі; б) забезпечення механізмів розв'язання міжнародних торговельних спорів; в) розроблення і прийняття світових стандартів торгівлі; г) нагляд за торговельною політикою країн; д) обговорення нагальних проблем міжнародної торгівлі. Виконання перелічених функцій СОТ здійснюється відповідно таким принципам діяльності:

- принцип найбільшого сприяння (принцип недискримінації). Він полягає у тому, що держава мусить надати своєму партнерові по СОТ такі самі привілеї, які вона надає будь-якій іншій країні. Тобто не може бути односторонніх пільг, тому що це означає дискримінацію інших партнерів;

- принцип національного режиму, суть якого в тому, що держави-учасниці повинні встановлювати для товарів своїх партнерів по СОТ такий самий режим, як і для своїх товарів на власному ринку;

- принцип захисту національної промисловості. Справа в тому, що уряди багатьох країн намагаються адміністративно обмежити імпорту. Якщо все ж таки країна мусить ввести імпорту тарифи для захисту своєї промисловості, то це мають бути саме митні тарифи, а не торговельно-політичні заходи (квоти, дискримінаційні стандарти тощо);

- принцип утворення стійкої основи торгівлі, який означає, що тарифні рівні, які узгоджені у рамках СОТ, не можуть переглядатися окремою країною-членом в односторонньому порядку;

- принцип сприяння справедливій конкуренції має відношення до субсидій та демпінгу (продажу товарів за цінами, нижчими їх собівартості). Ці заходи засуджуються;

- принцип дій у надзвичайних ситуаціях. Якщо країна потерпає від будь-якого лиха (стихія, соціальні заворушення), то вона може тимчасово вийти за межі взятих на себе торговельних обов'язків (може підвищити тариф, увести квоти тощо), але за узгодженням із СОТ [1, с. 164,166-168].

Сфера діяльності СОТ охоплює: митно-тарифне урегулювання; антидемпінгове регулювання; використання субсидій та компенсацій; нетарифні обмеження; діяльність митних союзів і зон вільної торгівлі; торговельні аспекти захисту прав інтелектуальної власності; торгівлю окремими товарами; торговельні аспекти інвестиційних заходів тощо. Але найголовнішою проблемою є удосконалення торговельних правил, які задовольнили би усіх учасників СОТ. Це стосується, насамперед, ліквідації тарифних і нетарифних обмежень, а також встановлення єдиних технічних стандартів на товари. Щодо торговельних аспектів інвестицій, то передбачається поширити на зарубіжні інвестиції такий самий режим найбільшого сприяння, що існує в міжнародній торгівлі. Зберігається політика надання пільг країнам, що розвиваються: їх товари мають доступ на ринки розвинутих країн без тарифних обмежень і квотування. Надзвичайним прогресом у розвитку світової торгівлі стало прийняття 27.11.2014 р. багатосторонньої Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі (УСПТ). Угода спрямована на створення сприятливих передумов для здійснення експортно-імпорتنних операцій у максимально стислі терміни та зручний спосіб. За оцінками Світового банку та Всесвітнього економічного форуму, зменшення високої вартості транзакцій та зайвої бюрократії, з якими стикаються торговельні оператори, забезпечить відчутне зростання глобального ВВП. Зокрема спрощення процедур здійснення експортно-імпорتنних операцій може забезпечити зростання світової торгівлі на 3 – 5%, у той час як зниження тарифів за результатами Уругвайського раунду переговорів у рамках СОТ призвело до зростання світової торгівлі на рівні 2 – 3% [10, с. 8].

У той же час актуальним є питання захисту інтересів товаровиробників у зовнішньоекономічній діяльності, для чого необхідним є визначення техніки обрахування цілого ряду специфічних показників. Серед них – рівень захисту внутрішнього ринку або відношення компенсаційних платежів до ціни світового ринку, показник агрегатної підтримки, показник підстави для звільнення товаровиробника від зобов'язань скорочення, загрози заподіяння серйозної шкоди, співвідношення між втратою для бюджету і виграшем для товаровиробників та показника спеціальних гарантій [11, с. 28].

Отже, досягнення стратегічної мети СОТ – лібералізації світової торгівлі, усунення дискримінаційних перешкод на шляху потоків товарів та послуг, вільний доступ до національних ринків і джерел сировини – формують економічну стратегію щодо зміцнення світової економіки, зростання інвестицій, розширення торговельних зв'язків, підвищення рівня зайнятості та доходів в усьому світі.

В умовах бурхливого розвитку науково-технічного прогресу конкурентоспроможним може бути лише інноваційним виробництво. Це зумовило активізацію проведення наукових досліджень, а також розвитку міжнародного науково-технічного обміну. У процесі обміну інноваційними технологіями виникли нові наднаціональні структури, які взяли на себе правові та організаційні функції регулювання питань у сфері інтелектуальної власності. Сьогодні цими питаннями в основному займаються дві міжнародні міжурядові організації: ВОІВ та СОТ, в рамках угоди TRIPS. Всесвітня організація інтелектуальної власності, або ВОІВ (World Intellectual Property Organization, або WIPO) є одним із спеціалізованих агентств ООН. Її стратегічною метою є стимулювання творчої діяльності та забезпечення захисту інтелектуальної власності в усьому світі. ВОІВ сприяє підписанню нових міжнародних угод та модернізації національних законодавств, заохочує адміністративне співробітництво між країнами, надає технічну допомогу країнам, що розвиваються, і утримує служби, що полегшують міжнародний захист винаходів, знаків та промислових зразків [12, с. 28].

Включення прав інтелектуальної власності в переговорний процес в рамках ГАТТ/СОТ почалося ще у 1970-х роках у зв'язку з гострою проблемою боротьби з торгівлею підробленими або контрафактними товарами, обсяг яких оцінювався в декілька мільярдів доларів щорічно. Негативні аспекти міжнародної передачі технологій призвели до розробки в рамках ООН Міжнародного кодексу поведінки у сфері трансферу технологій (у 1975 – 1985 рр.). З 1985 р. положення Кодексу щодо різних аспектів передачі технологій увійшли у багатосторонні міжнародні угоди, інші інструменти регулювання міжнародного науково-технологічного обміну. Вказані договори включають правові акти, що забезпечують захист виробничих технологій (TRIPS, NAFTA, Угода про створення ЄС, Андської групи та ASEAN тощо) і містять правила щодо їх трансферу. Існують також інші інститути міжнародного співробітництва в галузі інтелектуальної власності, зокрема програми у рамках ЮНЕСКО, Коаліції захисту прав інтелектуальної власності тощо. Предметом угоди TRIPS (Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights) є врегулювання процедур торгівлі товарами, що містять права власників інтелектуальної власності. Для цілей угоди термін «інтелектуальна власність» стосується авторських і суміжних прав, товарних знаків, географічних вказівок, промислових зразків, патентів, інтегральних мікросхем і закритої інформації. Угода TRIPS передбачає захист прав інтелектуальної власності за допомогою адміністративних процедур, цивільно-правові способи захисту прав, а також карні процедури та штрафи, що їх можуть застосовувати до порушників у сфері інтелектуальної власності. Адмініструє ці договори Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), членом якої є і Україна [12, с. 28-29].

Отже, ВОІВ та СОТ, в рамках угоди TRIPS, сприяють стимулюванню творчої діяльності та забезпеченню захисту інтелектуальної власності в усьому світі. Таким чином ці міжнародні організації формують стратегічний напрям інноваційного розвитку міжнародної економіки.

Висновки. Світова практика свідчить, що:

- 1) міжнародні організації є типовими суб'єктами сучасної глобальної економіки;
- 2) міжнародні організації, об'єднуючи країни, які є їхніми членами, акумулюють у собі надзвичайно великий фінансовий, виробничий, науковий та інший потенціал. В результаті організації можуть здійснювати принципово важливий вплив на національні економіки і глобальну економіку в цілому і, завдяки цьому вони є стратегічними суб'єктами світової економіки;
- 3) міжнародні організації, будучи стратегічними суб'єктами світової економіки, беруть участь у формуванні стратегій економічного розвитку як окремих країн, так і глобальної економіки;
- 4) структури ООН, наприклад, сформуvalи міжнародну стратегію розвитку, яка діяла у 1991 – 2000 рр., і була спрямована на сприяння економічному прогресу в країнах, що розвиваються; інші міжнародні організації, в залежності від напрямів їхньої діяльності, сприяють формуванню міжнародних стратегій економічного розвитку країн, інтеграційних об'єднань у різних галузях економіки: фінансів (Світовий банк, МВФ, ЄБРР тощо), торгівлі (СОТ), інноваційного виробництва (ВОІВ та СОТ, в рамках угоди TRIPS).

Формування міжнародної стратегії економічного розвитку є досить складним процесом, тому доцільно надати **пропозиції** щодо його основних етапів:

- 1) розроблення економічної стратегії починається з визначення головної цілі (мети) розвитку, яка повинна відповідати таким вимогам: вона має бути об'єктивно реальною; її здійснення реально можливе саме в певній країні, регіоні; визначені строки досягнення мети також повинні бути реальними і співвідноситися із наявними у країні (регіоні) матеріальними, людськими та фінансовими ресурсами; мета не повинна бути догмою, а коригуватись залежно від зміни обставин; зміст мети повинен бути чітко, лаконічно сформульованим і охоплювати найважливіші сфери соціально-економічного життя країни (регіону);
- 2) після визначення головної мети розробляються методи її досягнення. Сукупність заходів для досягнення стратегічної мети, є стратегічною політикою;
- 3) у процесі реалізації стратегії вирішується низка завдань, серед яких визначаються пріоритетні цілі на кожному етапі здійснення стратегії;
- 4) розроблення економічної стратегії передбачає чітке визначення строків її виконання та обов'язкове спирання на ідею соціально-економічного розвитку, яка панує в суспільстві.

Таким чином, сталий економічний розвиток сучасної глобальної економіки та її суб'єктів потребує формування економічних стратегій розвитку і міжнародні організації відіграють у цьому процесі надзвичайно важливу роль.

Література.

1. Козак Ю.Г. Міжнародні організації / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, З. Кутайня. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 440 с.
2. Кучик О. Еволюція поняття міжнародної організації: теоретико-методологічний аспект // Вісник Львівського ун-ту. Серія міжнародні відносини. – 2012. – Вип. 30. – С. 24 – 32.
3. Козак Ю.Г. Міжнародні стратегії економічного розвитку / Ю.Г. Козак, Ю.І. Єхануров, В.В. Ковалевський. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 356 с.
4. Дмитрієв А. Роль міжнародних організацій у світовому процесі глобалізації / А. Дмитрієв // Публічне право. – 2013. – № 1. – С. 418 – 420.
5. Грінєнко О.О. Проблема трансформації ролі та місця ООН у регулюванні безпекових проблем сучасності / О.О. Грінєнко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – Вип. 96. – Ч. II. – С. 25 – 32.

6. Колосова В.П. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: сучасний стан та перспективи розширення / В.П. Колосова, І.М. Іванова // *Фінанси України*. – 2014. – № 11. – С. 33 – 47.
7. Марків Г.В. Реалії та перспективи співпраці України з Міжнародним валютним фондом / Г.В. Марків // *Інноваційна економіка*. – 2013. – № 10. – С. 11 – 15.
8. Колосова В.П. Вплив міжнародних фінансових організацій на економічний розвиток країни: питання теорії / В.П. Колосова // *Економіка України*. – 2016. – № 12. – С. 61 – 71.
9. Шаров О. Відносини України з МВФ як важливий фактор національної економічної безпеки / О. Шаров // *Журнал європейської економіки*. – 2017. – Т. 16. – № 3. – С. 330 – 351.
10. Гужва І.Ю. Концептуальні основи формування зовнішньоекономічної політики України / І.Ю. Гужва // *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. – 2015. – № 5-6. – С. 4 – 13.
11. Патица Н.І. Світова організація торгівлі (СОТ) і розвиток економік країн-нових членів / Н.В. Патица // *Економіка та держава*. – 2012. – № 4. – С. 25 – 28.
12. Мешко Н.П. Технологічна регіоналізація світогосподарського розвитку / Н.П. Мешко // *Економіка і регіон: наук. вісн.* – Полтава: ПолтНТУ, 2008. – № 3. – С. 25 – 31.
13. Балута І.В. Аналіз діяльності міжнародних неурядових організацій в умовах глобалізації / І.В. Балута // *Актуальні проблеми державного управління*. – 2017. – № 1. – С. 1 – 6.

References.

1. Kozak, Yu.G. Kovalevsky, V.V. and Kutainia, Z. (2007), *Mizhnarodni orhanizatsii* [International organizations], Tsentri navchal'noi literatury, Kyiv, Ukraine.
2. Kuchyk, O. (2012), “Evolution of an international organization concept: theoretical and methodological aspect”, *Visnyk L'vivs'koho un-tu. Seriya mizhnarodni vidnosyny*, vol. 30, pp. 24–32.
3. Kozak, Yu.G. Yekhanurov, Yu.I. and Kovalevsky V.V. (2009), *Mizhnarodni stratehii ekonomichnoho rozvytku* [International strategies of economical development], Tsentri navchal'noi literatury, Kyiv, Ukraine.
4. Dmitriev, A. (2013), “The role of international organizations in the global process of globalization”, *Publichne pravo*, vol. 1, pp. 418–420.
5. Grinenko, O.O. (2011), “The problem of UN role and place transforming in regulation of modern security problems”, *Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, vol. 96, part II, pp. 25-32.
6. Kolosova, V.P. and Ivanova, I.N. (2014), “Cooperation of Ukraine with international financial organizations: current situation and prospects of expansion”, *Finansy Ukrainy*, vol. 11, pp. 33–47.
7. Markiv, G.V. (2013), “Realities and Prospects of Ukraine's Cooperation with the International Monetary Fund”, *Innovatsijna ekonomika*, vol. 10, pp. 11–15.
8. Kolosova, V.P. (2016), “The impact of international financial organizations to the economic development of the country: the issues of theory”, *Ekonomika Ukrainy*, vol. 12, pp. 61–71.
9. Sharov, O. (2017), “Ukraine's relations with the IMF as an important factor of national economic security”, *Zhurnal evropejs'koi ekonomiky*, vol. 16, no 3, pp. 330 – 351.
10. Guzhva, I.Yu. (2015), “Conceptual bases of formation of Ukrainian foreign economic policy”, *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, vol. 5-6, pp. 4–13.
11. Palyka, N.I. (2012), “The World Trade Organization (WTO) and the development of the new states member economies”, *Ekonomika ta derzhava*, vol.4, pp. 25–28.
12. Meshko, N.P. (2008), “Technological regionalization of world economic development”, *Ekonomika i rehion: naukovy visnyk, Poltava National Technical University*, vol. 3, pp. 25 – 31.
13. Baluta, I.V. (2017), “Analysis of the activities of international non-governmental organizations in the context of globalization”, *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1, pp. 1–6.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2018 р.